

Paano Basahin “SI ANABELLA” ni Magdalena Jalandoni

Rosario Lucero

Unang inilathala ang maikling kuwentong “Si Anabella” ni Magdalena Jalandoni sa libro ni Corazon Villareal, *Translating the Sugilanon* (1994, 135-141). Kalakip ang orihinal nito sa isang lupon ng mga makiniladyong maikling kuwento ni Jalandoni, na pinamagatang *Hinugpong nga mga Sugilanon 1936-1938*. Nailathala din ang saling Filipino ni Villareal sa nirebisang edisyon ng antolohiyang *Philippine Literature: A History and Anthology* (1997, 151-154) ni Bienvenido Lumbera.

Sa unang pagsipat ng kuwentong “Si Anabella,” ating iisiping taglay nito ang pormula ng mga romantikong kuwentong laganap noong panahong ito’y nasulat, sa pagitan ng mga taong 1936-1938. Magsisimula ang melodramatikong banghay sa pag-iibigan ng dalawang magkaiba ng estado sa buhay, hahadlangan ito ng palalong ina ng mayaman, susubukin ang katapatan ng magkasintahan, aangat ang estado ng mahirap sa di inaasahang paraan upang sa wakas ay magsasama uli sila, at magtatagumpay ang kanilang wagas na pag-ibig.

Sa pagbubuod ni Villareal sa banghay ng kuwento, may naidagdag siyang ilang detalyeng hindi binabanggit sa kuwento. Halimbawa, na sumayaw ang magkasintahan sa tahanan ng binata, at kinainggitan sila ng lahat; na nagsanib ang liwanag ng buwan at ningning ng bituin sa loob ng isang gabi (1994, 13; aking salin mula sa Ingles):

Isang pagunitang paglalakbay sa panahon ng dekada treinta ang kuwentong “Si Anabella.” Isang gabing maliwanag ang buwan at mga bituin, hinarana ng binata ang dilag ng kaniyang biyolin. Sa himig ng isang buong orkestra, sumayaw sila sa malawak na sala ng malapalasyong tahanan ng binata. Ngumi’t ang binata’y mayaman, at inilayo siya ng kaniyang ina sa kaniyang pinupusuan. Subalit buong tiyagang naghintay si Anabella sa pagbabalik nito, at sa wakas sila ay muling nagsama. (*“Anabella” is a nostalgic trip to the ‘30s. The beau serenades his love with a violin on a moonlit and starry night, they dance in the spacious sala of his palatial home to the strains of a full orchestra, they are the envy of everyone on the dancefloor. But he is rich and his mother takes him away from his lover. Anabella, however, waits patiently for his return and eventually they are reunited.*)

Kung magpatianod ang isang mambabasa sa romantikong tradisyon, maaari ngang aakalin niyang may taglay itong mga romantikong sangkap na sa katunayan ay hindi naman makikita sa kuwento mismo. Hindi naman lubhang mali ang ganitong paraan ng pagbasa kung ipinapalagay na ang kuwentong “Si Anabella” ay akmang halimbawa ng isang makahuma’t romantikong kuwento. Dagdag pa ni Villareal bilang komentaryo sa kuwento (1994, 13):

Maaaring sabihing pinapatibay ng “Si Anabella” ang puna ng mga manunuri hinggil sa kahinaan ng panitikang bernakular sa Pilipinas: na ito’y dulot ng “malagkit na romantisismo,” “walang kaingatan sa teknik,” pagkabuhaghag ng estruktura, “didaktisismo,” at “sentimentalismo.” (*In a way, “Anabella” confirms what critics have listed as the weaknesses of vernacular literature in the Philippines: “a cloying romanticism,” “a lack of*